

БЛАГОДЕТЕЛЯТ И РАДЕТЕЛЯТ ЗА ЗАРАЖДАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ У НАС Д-Р НИКОЛА ВАСИЛИАДИ

БУДИТЕЛСТВОТО - МИСИЯ, ОТГОВОРНОСТ И ПРИЗВАНИЕ

В навечерието сме на големия празник в българския национален календар - Деня на народните будители!

Още през далечната 1922 г. правителството на Ал. Стамболийски осъзнава важната мисия на педагозите и длъжността на просветителите в обществото и по инициатива на Министъра на народното просвещение Стоян Омарчевски, подкрепен от група интелектуалци (Станимир Станимиров, Александър Радославов, Димитър Лазов, проф. Беньо Цонев, Иван Вазов, проф. Любомир Милетич, д-р Михаил Арнаудов, Адриана Будевска, Елена Снежина и други) внася предложение в Министерския съвет за определянето на 1 ноември за Ден на българските народни будители. На 13.12.2022 г. Народното събрание приема **Закон за допълнение на Закона за празниците**, съгласно който „Първи ноември да се празнува като **всенароден празник на заслужилите българи** и да стане един постоянен национален празник в памет на всички труженици за българското национално и просветно културно възможване и преуспяване на българския народ“.

„ ... като тоя ден се превърне в култ на българския народен гений: отдавайки почит към паметта на народните будители, към ония, които като самоотвержени воители водиха българския народ в миналото към просвета, към свобода, към култура, да вдъхновим младежта чрез техните светли образи към народни и културни идеали.“
- Ст. Омарчевски.

С указ от 1 ноември 1923 г. цар Борис III обявява деня за общонационален празник в памет на заслужилите за отечеството българи. Датата е избрана специално, тъй като на 1 ноември църквата почита паметта на Св. Йоан (Иван) Рилски Чудотворец, който се смята за покровител на българския народ. Композиторът Добри Христов се вдъхновява и създава музиката на химна: „О, будители народни“, който и днес буди чувство на национална гордост от славата на именитите ни предшественици и будители на неугасващото желание за просвета и култура у българския народ!

От 1922 до 1944 г. Денят на народните будители се отбелязва официално като общонационален празник, а от 1945 г. той е забранен. След демократичните промени в обществото по предложение на председателя на Общонародното сдружение „Мати Болгари“ проф. д-р Петър Константинов честването на 1-ви ноември е възстановено със Закона за допълнение на Кодекса на труда, приет от 36-то Народно събрание - на **28 октомври 1992 г.**, се възобновява традицията на празника. Първи ноември официално е обявен за Ден на народните будители и неприсъствен ден за всички учебни заведения в страната.

ТРАДИЦИЯ И ПРЕСТИЖ НА ВАСИЛИАДИЕВОТО УЧИЛИЩЕ

През 2024 година се навършват **129 години от създаването на Василядиевото техническо училище – ПТГ „Д-р Никола Василяди“**, което води началото си от далечната 1895 година и което и до днес продължава да бъде стожер на професионалното техническо образование не само в региона на град Габрово, но и в цялата страна. За авторитета на техническата гимназия говорят нейните над 20 000 реализирани се випускници, които намират удачно поле за достойна изява на придобитите професионални знания и умения и с това допринасят за просперитета на икономиката и съвременното развитие на стопанския живот в родината и в страните от Европейския съюз.

Значимостта на родолюбивото дело на възрожденския будител и радетел за професионалното образование у нас д-р Никола Василяди е причина днес на тържествения ректорски съвет, посветен на Деня на народните будители (143 години след направеното завещание от него в гр. Букурещ през 1881 г.), ние да продължаваме да засвидетелстваме своето уважение и преклонение към ролята на будителя д-р Василяди. С почит и респект се отнасяме към патриотичната мисия на безкористния дарител за обновлението и възможването на икономиката в освободената българска държава след Руско-турската война от 1878 г.

МИСИЯТА И ПРИЗВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАЖДАНЕ НА ИДЕЯТА ЗА ДАРИТЕЛСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ - СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ „ФОНД 200 ГОДИНИ Д-Р НИКОЛА ВАСИЛЯДИ“

В чест на отбелязването на 200 години от рождението на д-р Никола Василяди община Габрово откри на 16.09.2022 г. в НМО -Габрово изложба в алеята пред паметника на Васил Априлов в центъра на Габрово. Седем години по-рано, през 2015 г., когато посетихме гробището „Белу“ в румънската столица, където са погребани братята Евлоги и Христо Георгиеви и д-р Василяди, по време на изключително въздействената беседа на проф. Лука Велчов в съзнанието ни се зароди мисълта за необходимостта от отдаване на почит към личността на патрона на техническата гимназия чрез изграждане и поставяне на паметник в двора на училището.

В тази връзка, на 25 ноември 2022 г. по инициатива на г-жа Ренета Радичкова, дългогодишен главен учител в ПТГ „Д-р Н.Василяди“, в пресклуба на Българската телеграфна агенция (БТА) в Габрово се учреди Сдружение с нестопанска цел „ФОНД 200 ГОДИНИ Д-Р НИКОЛА ВАСИЛЯДИ“. Водени от патриотичното преклонение и уважението към благородното дарителство, група от 13 съмишленици – всички възпитаници на Василядиевото школо, се обединихме около идеята за **ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ДЕЙСТВИЯ ЗА ИЗРАБОТВАНЕ И МОНТИРАНЕ НА ПАМЕТНИК НА ПАТРОНА Д-Р НИКОЛА ВАСИЛЯДИ В ГРАДА**. Така се постави началото на Сдружение с нестопанска цел „Фонд 200 години д-р Никола Василяди“. За председател на УС на Сдружението бе избрана г-жа Ренета Радичкова, възпитаник и дългогодишен преподавател в училището, а за заместник – председател г-н Николай Дачев, възпитаник и уважаван преподавател в ТУ - Габрово, бивш кмет на град Габрово.

Останалите членове на УС са: г-н Васил Христов, възпитаник и бивш директор на техническата гимназия, г-н Димитър Димитров, възпитаник и настоящ зам.-директор в училището и г-н Радослав Първанов, възпитаник и кореспондент на БТА в Габрово. СНЦ определи своята главна цел - съхраняване на историческата памет на дарителството за образование в Габрово, както и популяризиране сред общността на ВАСИЛИАДИЕВЦИ и габровската общественост значимостта на благотворителната кауза за образование.

Пословичната щедрост и благородното дарение, от страна на д-р Никола Василиади, на 350 000 златни лева за построяване на политехническо училище в родното място на баща му Габрово ни кара и сега, през 2024 г., да се вдъхновяваме от неговото родолюбиво дело. В завещанието му от 1881 г. се казва: „Да основат и поддържат в Габрово, родния град на баща ми, политехническо училище“. Реализацията на завета на д-р Н. Василиади се осъществява през 1895 г., когато се отварят вратите на първото техническо училище в гр. Габрово и страната (с изключение на едно училище в Перник, което просъществува само 2 години).

Формираното съзнание за принадлежност към традицията на техническата гимназия и възпитаното уважение към нейния престиж в обществото накараха членовете на СНЦ „Фонд 200 години д-р Никола Василиади“ да се обединят около инициативата за възграждане на дарителството за образование по примера на именития и щедър патриот д-р Никола Василиади.

Следователно съвсем логична е обществената нагласа за осъществяване на най-важната цел на СНЦ – набиране на финансови средства за проектиране и изграждане на паметник на д-р Никола Василиади, патрона на ПТГ „Д-р Н. Василиади“ в гр. Габрово. За създаване на творческия проект на скулптурната композиция на Василиади е избран скулпторът от Габрово Адриан Новаков, автор на паметници в страната и чужбина. Той представи проект на фигурата на благодетеля в цял ръст с височина 2.6 метра и постамент от 1-1,10 м, като паметникът предстои да бъде поставен в двора на техническата гимназия в края на 2024г.

КОЙ Е Д-Р НИКОЛА ВАСИЛИАДИ?

Д-р Никола Василиади е роден през 1822 г. в Букурещ в семейството на заможния търговец Васил Георгиев, който е родом от с. Гачевци, Габровско. В спомените от 2010 г. на Пенка Генчева, една от преките наследнички на внука на дядо Гачо и чичо на бъдещия покровител на образованието в Габрово, се казва, че нейният дядо Гачо ѝ е разказвал за гурбета на Недю, Никола, Васил и Гачо - четиримата сина на дядо Георги в Австрия, където са работили като градинари. От там те са донесли много австрийски минцове, които са били много ценни пари. Затова двама от тях: Недю и Никола, стават жертва на опита за насилствен грабеж от турците. Единият от оцелелите - Гачо, се скрива някъде, а Васил проявил съобразителност и преминавайки с конската торба с минцовете река Синкевица, излиза на Турска поляна и се отправя към връх Шипка. От там през Казанлък по море се отправя към Бесарабия, където се надява да се устрои. По волята на съдбата трайно се преселва в гр. Букурещ около 1800 г., където намира подкрепата на габровските търговци Бакалоглу, братя Мустакови.

Васил Георгиев проявява усърдие и способност да се справи с търговската дейност, оженва се за дъщерята на богат търговец Анка. От този брак се раждат двама сина и една сестра: Георги, Никола и Анка. Благодарение на своята предприемчивост и трудолюбие той става заможен, натрупва състояние и купува през 1840 г. хана „Габровени“ от Хаджи Бакалоглу, построен от Хаджи Иван Мустаков през 1802-1804 г. Поради неколкочкратното опожаряване на хана преди това Васил Георгиев /Георгеску/ го ремонтира, а през 1854 г. го завещава на втория си син д-р Никола Василиади, тъй като първият му син Георги /Гица/ е бил малограмотен.

Първоначалното си образование Никола получава в гр. Букурещ под ръководството на видния елинист и педагог д-р Иван Селимински, който по онова време е частен учител на децата на заможните търговци в Букурещ до 1833 г., от където се разбира, че е знаел гръцки език, както и няколко европейски езика. През 1844 г. Никола Василиади завършва средното си образование в Букурещ.

По-късно в едно писмо от д-р Селимински от Букурещ (от 17.02.1846 г.) до намиращия се в гр. Берлин бъдещ медик Никола Василиади между другото четем: „Зарадвах се не само на твоето здраве, за твоите успехи, но и още поради доброто и човеколюбивото отнасяне, което моят приятел показва към тебе. Затова покажи се честлюбив да станеш достоен за препоръката ми.“ В писмото става дума за филолога проф. Франсиклис от Берлинския университет, който заедно с д-р Иван Селимински става един от първите духовни покровители на ученолюбивия студент Никола Василиади. Затова той започва да учи медицина първоначално в Атина /тъй като Атинският университет е бил много популярен в първата половина на XIX век/, после продължава в гр. Берлин, гр. Париж и гр. Пиза, където се дипломира през 1852 г. Спорно е мястото на дипломирането на бъдещия медик, но според публикувания списък на практикувалите лекари в България в ДВ – бр.25 от 09.02.1880 г. е отбелязан гр. Пиза („Д-р Никола Василиади. Живот-дело-завет“, Ал. Мартинов, 1942, Скопие, стр.45). Възможно е да има неточност в това твърдение, но едно е важно, не къде точно е завършил медицина синът на Васил Георгиев от Габрово, а как европейската светска среда влияе за формирането на културни и просветни ценности върху него. След това се завръща се в гр. Букурещ и се установява на трайна лекарска практика.

За това, че д-р Никола Василиади проявява особен интерес към благотворителността и добротворството, характерни добродетели за възрожденското време сред интелигенцията в чужбина и родината след Кримската война, говори фактът за членството му в БДД. За нейната предистория знаем, че през 1854 г. се учредява Букурещкия комитет (Еуфорията), наречен „Българско средоточно попечителство“ и прераснал от 1862 г. в Добродетелна дружина (БДД). Известна е още като *Комитет на старите* в Букурещ и е популярна с активната си обществено-политическа дейност и проруската си ориентация на своите основатели и членове: Христо Мустаков, братята Евлоги и Христо Георгиеви, Г. Никопуло, д-р Никола Василиади, Сл. Константин, д-р Г. Атанасович, д-р П. Протич, митрополит П. Рашеев.

БДД се превръща в мощен стимулатор за духовното възмогване на българщината, за развитието на просветата и културата в румънската столица и България. Затова през 1859-1860 г. като неин член д-р Никола Василиади дарява средства на Габровското училище, а по-късно през 1869 г. и като член ефорията на българската църква и училище

той става дарител за изграждането на църквата и училището “Св. св. Кирил и Методий” в Букурещ, което се помещава в сградата на ул. “Вергулий“ №6 и е открито на 11 май 1869 г. На следващата година дарява още 320 гроша за българското училище в румънската столица.

През 70-те години на XIX век се засилва влиянието на заможните и патриотично настроени българи и към БДД се сформират постоянни настоятелства (или ефории) на завещаните имоти. Като честен, почтен и уважаван член на БДД д-р Никола Василиади спечелва доверието на всички нейни членове и се изявява като ревностен настоятел на имотите на Козма Тричков от Враца, на д-р Иван Селимински от Сливен. С грижа и отговорност се отнася към стопанисване на имотите и създаване на болницата „Св. св. Козма и Дамян“ и училището „Св. Кирил“ в Търново. С решение от 04.01.1882 г. благодарното настоятелство на училището постановява да се постави мраморна плоча на входа на школото, на която са написани имената на: М. Кефалов, С. Пенев, К. Тричков, Хр. Георгиев, д-р Протич, д-р Никола Василиади, П. Кантарджиев и др. За съжаление д-р Василиади не доживява да види материализираната благодарствена плоча.

Друга форма на благотворителността, хуманизма и патриотизма на будителя д-р Василиади е родолюбивата му отношение и подпомагане на българските емигранти и революционери, които намират радушен прием в неговия хан „Габровени“ на улица „Габровенилор“ 10. Там на 12 август 1875 г. се провежда общо събрание на патриотично настроените хъшове и революционери: Стефан Стамболов и дошлите от Белград Иван Драсов и Панайот Хитов. Поетът Христо Ботев е избран за подпредседател на БРЦК, като Димитър Ценович заема мястото на бившия председател Любен Каравелов. Взето е решение за организиране на въстание в най-кратък срок, за да се използва кризата в Османската империя в резултат на Херцеговското въстание. Христо Ботев е изпратен от комитета в Русия, за да събере пари и оръжие и да организира набирането на доброволци за въстанието сред местните българи.

По време на Руско-турската война 1877-1878 г. родолюбецът д-р Н. Василиади продължава да живее с трепетите на отечеството си и дарява средства за закупуване на дрехи и медикаменти за Българското опълчение, които са изпратени директно на губернатора на гр. Свищов.

След Освобождението само за една година д-р Никола Василиади идва в България, като през 1878 г. той е окръжен лекар в гр. Дупница. Поради влошаване на здравословното му състояние той се връща отново в гр. Букурещ, където на 10 юни 1881 г. прави своето завещание. На 25 януари 1882 г. в завършва неговият земен път в румънската столица.

ЗАВЕТЪТ НА Д-Р НИКОЛА ВАСИЛИАДИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В РОДНИЯ КРАЙ НА СВОЯ БАЩА

Завещанието на възрожденския благодетел д-р Никола Василиади и днес буди изключително възхищение и заслужено преклонение със силата на своята категоричност и с прогресивността на стратегическата си задача – да се подпомогне техническото развитие на младата българска държава след Освобождението и това да стане в родното място на бащата на патрона – град Габрово.

„... Ще основат и поддържат в град Габрово, Българското княжество, родния град на баща ми, едно политехническо училище, което да носи моето име... Настоящото завещание е писано от чужда ръка и подписано е от мене собственоръчно... “

10 юни 1881 г.

Макар да прекарва с малки изключения целия си живот далеч от България, той завинаги е свързан с националните идеи на най-будните възрожденски дейци. Най-голяма заслуга за съпричастността му към бурните събития в отечеството има семейната патриотична среда и хъшовското обкръжение в бащиния му хан “Габровени”.

Създаденото по волята на завещанието на д-р Никола Василиади след неговата смърт техническо училище през 1895 г., преминава през сложни етапи. Преодолени са много трудности, за да се осъществи заветът. Благодарение на Евлоги Георгиев и Иван Гешев завещанието се изпълнява и е образуван фонд, носещ името на дарителя.

През 1888 г. Габровската община се обръща към Министерството на народното просвещение с молба да се изпълни волята на благодетеля, като се открие в Габрово „единно индустриално училище“. След активната намеса на кожарския еснаф в гр. Габрово на **26 август 1895 г.** се открива новопостроеното училище като кожарско, което да подготвя кадри, необходими за следосвобожденското развитие на икономиката у нас. За пръв директор е назначен Йонко Иванов Калпазанов, учил в Чехия и специализирал във Франция. Построена е дървена сграда в съседство с неговата фабрика (сега Дом на хумора и сатирата). Така до 2003 г., когато Техникумът се преименува на Професионална техническа гимназия „Д-р Никола Василиади“.

И днес ПТГ „Д-р Никола Василиади“ продължава да бъде едно от най-авторитетните професионални училища в региона и страната.

ГРАДИВНОТО ПАРТНЬОРСТВО НА ПТГ „Д-Р НИКОЛА ВАСИЛИАДИ“ С ТЕХНИЧЕСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО

Разковничето за осигуряване на качествено професионално образование на възпитаниците на габровската техническа гимназия „Д-р Никола Василиади“ се крие в разширяването и задълбочаването на добрите взаимоотношения с ТУ – Габрово, с местния бизнес и власти, както и в подкрепата от държавата.

Отговорността и съзнанието за огромното предизвикателство на бъдещите посоки и организацията на професионалното образование в ПТГ „Д-р Никола Василиади“, най-авторитетната професионална гимназия в региона, кара ръководството ѝ да поддържа и перманентно да разширява добрите партньорски отношения с Техническият университет в Габрово. По този начин се създават нови опори и възможности **за осигуряване все по-качествено професионално образование за Василиадиевите възпитаници.**

В тази връзка съвместно с университетските преподаватели и в съвременен оборудваните лаборатории на ТУ се реализират добри практики - заниманията на клубовете по интереси от техническото училище. Така учениците провеждат опитите и практическата работа в адекватна и модерна среда. Спецификата при въвеждането на новото учебно съдържание и програми по много специалности в гимназията, както и усъвършенстването на професионалните умения на учителите изисква засилване на формулата на интегративното обучение „Техническа гимназия – Висше училище“. Това създава благоприятни условия за продължаване на обучението на випускниците на техническото училище в Габровския технически университет след завършването на

образованието им. За това говори и фактът, че около **30% от учениците от поредния випуск стават студенти в ТУ – Габрово.**

СНЦ "ФОНД 200 ГОДИНИ Д-Р НИКОЛА ВАСИЛИАДИ" - ГАБРОВО ЗА ПАМЕТНОТО ОБЕЗСМЪРТЯВАНЕ НА ИДЕЯТА ЗА БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И ПРОСВЕТА

На 17.02.2023 г. Управителният съвет на СНЦ "Фонд 200 години д-р Никола Василяди" се среща с Началника на Регионално управление на образованието - Габрово г-н Георги Маринов и му представи идеята за проектиране и изграждане на паметник на патрона на техническата гимназия д-р Никола Василяди в гр. Габрово. Г-жа Ренета Радичкова, председател на УС на Сдружението, мотивира предложението за проектиране и изграждане на монумента като реализация на пилотната патриотико-възпитателна цел на радетелите и спомоществвателите на родолюбивата кауза на СНЦ "Фонд 200 години д-р Никола Василяди" за паметното обезсмъртяване на идеята за благотворителност в сферата на образованието и просветата на поколенията след нас.

Скулпторът Адриан Новаков сподели щрихи от идейния проект за паметника на патрона на д-р Никола Василяди. Становища в подкрепа изразиха и г-н Николай Дачев, зам.-председател на УС, както и останалите присъстващи членове на УС - Васил Христов и Димитър Димитров, които се обединиха около факта, че Техникумът /ПТГ "Д-р Н.Василяди"/ е имал главна роля за професионалната им реализация и в бъдеще училището трябва да продължи да съществува като една от най-авторитетните професионални гимназии в страната. Началникът на РУО-Габрово изрази задоволството си от тази предприемчива и уместна гражданска инициатива, както и изказа съгласието си РУО-Габрово в партньорство със СНЦ "Фонд 200 години д-р Никола Василяди" да поставят началото на благотворителна кампания в образователните институции на територията на област Габрово за набиране на средства в колективите от ученици, учители, служители и родители.

АДМИНСТРАТИВНОТО УРЕЖДАНЕ НА ПРОЕКТА ЗА ПАМЕТНИК НА Д-Р НИКОЛА ВАСИЛИАДИ

Председателят на УС на СНЦ Ренета Радичкова и скулпторът Адриан Новаков защитиха проекта за паметника на заседанието на Общинския съвет - Габрово от 27.07.2023 г. Така проектът за паметник на д-р Никола Василяди получи разрешение за реализация от местната власт.

Следват още административни процедури: две заседания на **СЕСИИ-80 и СЕСИИ-81** (Специализиран експертен съвет за изобразителни изкуства) в Министерство на културата – на **24.04.2024 г.** и на **26.06.2024 г.**, след които идейният проект бе приет и скулпторът започна работа по осъществяването му за изграждане на паметник на патрона на техническата гимназия.

Силна обществената подкрепа на патриотичната кауза на Сдружението, от страна на местната власт, срещнахме в лицето на Общинския съвет – Габрово, който гласува на 28.03.2024 г. финансова подкрепа от 10 000 лева за подпомагане на СНЦ „Фонд 200

години д-р Никола Василиади“ със свое Решение № 57 от Заседание № 06 /**Финансова подкрепа за изграждане на паметник на д-р Никола Василиади в двора на ПТГ „Д-р Никола Василиади“**/.

Събраните средства към месец юли 2024 г. по сметката на Сдружението възлизат на около 85 000 лева, като договорът с изпълнителя на проекта е на стойност от 84 000 лева. С респект отбелязваме факта, че в дарителската кампания за построяване на паметник на д-р Н. Василиади включиха ректорът на ТУ-Габрово проф. д-р инж. Илия Железаров, както и зам.-ректорът доц. д-р инж. Пламен Цанков, за което им изказваме сърдечна благодарност.

УВЕНЧАВАНЕ НА ИДЕЯТА ЗА БЛАГОРОДНОТО ДАРИТЕЛСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ ЧРЕЗ ОТКРИВАНЕ НА ПАМЕТНИКА НА Д-Р НИКОЛА ВАСИЛИАДИ

Предстоящото тържествено откриване на паметника на д-р Никола Василиади в двора на ПТГ „Д-р Никола Василиади“ през месец декември 2024 година ще възкреси една важна нравствена добродетел на българина – уважението и почитта му към знанието и начетеността, чрез която ще се възпитава и в бъдеще у младите поколения уважение към дарителството като осъзнат избор на личността за саможертва в името „на полза роду“.

Изборът да даряваме е проява на естественото духовно възмогване на човека, осъзнал предимството на ценностите пред материалното благополучие и приоритетно избрал родолюбивата гражданска позиция да „съгражда“ бъдещето чрез даряване на сили, средства и доверие за подпомагане на значимите процеси в обществото. Свързването с духовното израстване и възпитаването на добродетелите с благодарността от полученото знание и професионални умения винаги ще бъде знак за колективната грижа на обществото да мотивира от ранна детска възраст желанието да се прави добро за другия като положително поведение на младата личност.

Даряването е израз на способността да човека да прозре значимостта на реализацията на важните обществени идеи и да намери мястото си в нея като осъзнат избор и естествено проявена гражданска позиция и обществена активност за осъществяването ѝ.

БУДИТЕЛСКАТА МИСИЯ НА Д-Р НИКОЛА ВАСИЛИАДИ

„ ... да събуди у младите здрав смисъл за съществуването и интерес към дейците на миналото ни.“ – Ст. Омарчевски

В какво се изразява актуалността на будителската мисия на д-р Никола Василиади за поколенията? Будителите във Възраждането са книжовници и преписвачи на книги, иконописци, учители и свещеници, дейци на науката и образованието. А д-р Никола Василиади със своята изключителна далновидност, щедрост и скромност, с интелектуалната и моралната си висота като уважаван лекар,

общественик и патриот, със съзнателното си дело и благородното си дарение за изпълнение на прогресивната стратегическата задача за края на XIX век – да се подпомогне развитието професионалното образование и индустриализацията на икономиката в младата българска държава, остава завинаги в сърцата на габровци и на възпитаниците на неговото техническо училище в града.

Затова днес, **във високо технологичния XXI век, продължаваме да изпитваме уважение към родолюбивото му дело, подтикващо ни да търсим проекцията му в лицата и изявите на новите съвременни будители**, чиято важна морална задача е да трансформират ренесансовия патриотичен дух и жертвоготовното дело „на полза роду” на възрожденските им предци в нова обществена активност и родолюбив призив за съхраняване на изконните нравствени добродетели на българина. В тази връзка отговорната им обществена мисия да работят всеотдайно за предаване на патриотичния факел на преклонението и да възпитават почит към духовните корени на Знанието, Просветата и Науката на бъдещите поколения ще запази и пренесе във времето моралната и културната идентичност на българската добродетел **Благородно будителство за просвета и духовно възможване** в глобалното мултиетническо семейство на народите по света.

Ренета Колева Радичкова,

Председател

на УС на СНЦ „Фонд 200 години д-р Никола Василиади“ - Габрово